

Eiersector optimistisch

Vanaf 1 januari 2012 mogen in de EU geen leghennen meer gehouden worden in kooihuisvesting. Het scharrelei krijgt hierdoor meer concurrentie. Wat betekent het verbod op kooihuisvesting voor de leghennensector in Nederland?

Judith Waninge

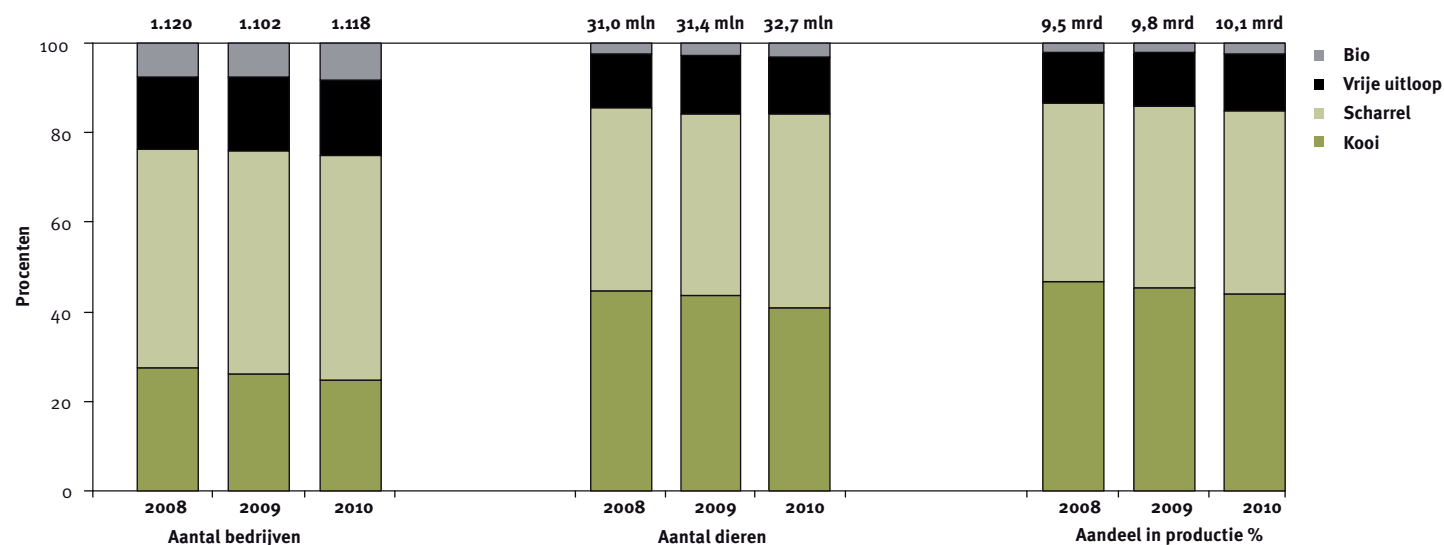
Niet alle bedrijven zullen in 2012 omgeschakeld zijn. Naar verwachting zal 30 procent van de Europese bedrijven dan nog hennen houden in kooihuisvesting. In 2009 en 2010 zaten in Nederland nog gemiddeld 13,5 miljoen kippen in kooihuisvesting; die produceerden 44 procent van de eieren. Het LEI en de NOP verwachten dat 10 procent van de Nederlandse bedrijven in 2012 niet voldoet aan de nieuwe welzijnseisen. Een gedeelte van deze kooibedrijven heeft financieel onvoldoende buffer kunnen vormen om de omschakeling naar scharrel te maken, zei Jeroen van den Hurk, sectormanager bij Rabobank Nederland, tijdens een bijeenkomst van Agrivaknet. De uitbraak van vogelgriep in 2003 heeft veel negatieve invloed gehad op de financiële positie van bedrijven, en niet alle bedrijven zijn daar alweer overheen. De verwachting is dat de overheid deze bedrijven

geen ruimte geeft om door te produceren. Een aantal bedrijven zit nog in de procedures voor een nieuwe milieu- en/of bouwvergunning en stuiten op bezwaren. De bedrijven die willen omschakelen van kooi- naar Colony-huisvesting moeten wachten op goedkeuring van het legkippenbesluit door de Tweede Kamer voordat het Colony-systeem formeel erkend wordt. Staatssecretaris Bleker verwacht dat er begin 2011 een besluit zal worden genomen over deze verrijkte kooien. Het voordeel van Colony-huisvesting is dat de ammoniakuitstoot een stuk lager ligt dan die van een scharrelstelsel. Daarnaast kunnen er meer kippen op hetzelfde aantal vierkante meters gehouden worden. Toch zullen de meeste bedrijven de overstap maken naar scharrel- of voliëresystemen, waarbij het scharrelei het 'standaardei' wordt. Het ei uit de Colony-huisvesting blijft een 'kooie' met een code 3 erop, waarvoor een beperkte afzetmarkt is. In Duitsland is eind

Omschakeling in volle gang

Naar verwachting zal 10 procent van de leghennenbedrijven in Nederland in 2012 nog niet omgeschakeld zijn.

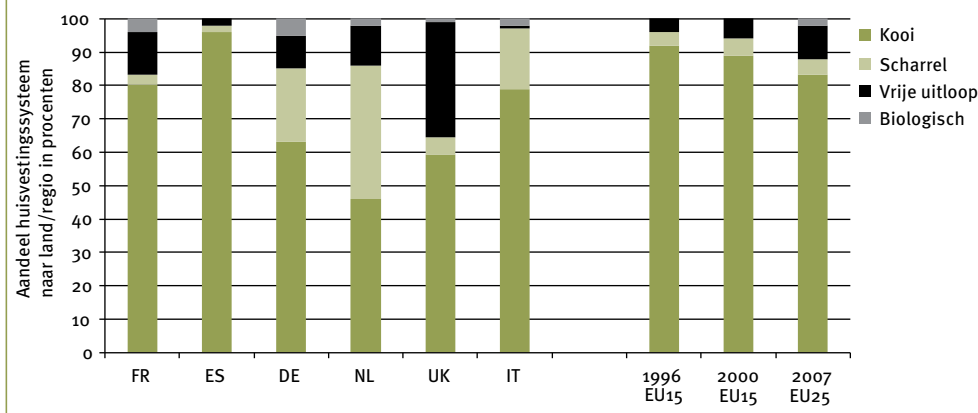
Bron: PPE

Handhaving kooi discutabel

Naar verwachting zullen in Zuid-Europa na 2012 nog veel kippen in kooien gehouden worden.

Bron: PPE

Kostprijs stijgt

Jan Jacobs, agrarisch bedrijfsadviseur bij accountancy- en adviesorganisatie ABAB, geeft aan dat 2009 zeker een goed jaar was, maar dat de pluimveehouders dat ook nodig hadden om de afgelopen mindere jaren te compenseren. Uit cijfers van de Pluimveemonitor, waarin ABAB financiële gegevens van zijn klanten verwerkt, blijkt dat de kritische opbrengstprijzen van een scharrelei in 2010 stijgt. In deze kritische opbrengstprijzen worden alle kosten meegenomen, ook de kosten voor rente, aflossing en privé. In 2008 was de kritische opbrengstprijzen van honderd scharreleieren € 6,87 en de opbrengstprijzen € 5,85. In 2009 lag de kritische opbrengstprijzen per honderd scharreleieren op € 6,25, maar de opbrengstprijzen was toen € 7,44. Jacobs ziet de toekomst van het scharrelei positief in en denkt dat na 2012 de afzetprijzen zal stabiliseren. Om concurrerend te blijven, kunnen ondernemers de kostprijs op drie punten verbeteren. Het eerste punt is de financiering. Ondernemers kunnen het risico spreiden door met de lage rente van de afgelopen periode de financiering op te knippen in verschillende leningen. Bijvoorbeeld door een gedeelte variabel te houden en een gedeelte vast te zetten voor een periode van tien jaar. Het tweede punt betreft de voerkosten, die een groot deel van de kostprijs bepalen. Door tijdig vaste prijsafspraken in een stijgende markt te maken, kan er flink bespaard worden. Punt drie is de eierafzet. Afhankelijk van de markt kan het interessant zijn om prijsafspraken te maken voor één of meerdere rondes. Al is dat in de scharrelmarkt niet gebruikelijk.

Peter van Horne van het LEI vindt dat het verlagen van de kostprijs niet het enige doel moet zijn

2009 het kooiverbod al ingegaan en op dit moment is 80 procent van de bedrijven omgeschakeld naar scharrelhuisvesting, 10 procent naar kleingruppenhalting (Colony-huisvesting) en 10 procent naar Freiland en biologisch. Dit blijkt uit cijfers van het Duitse onderzoeksbureau MEG. De discussie over de Colony-huisvesting laat net als in Nederland ook in Duitsland weer op. De vraag is of deze vorm van huisvesting maatschappelijk gezien geaccepteerd blijft. In andere EU-landen zoals Frankrijk was in 2007 nog 80 procent van de hennen gehuisvest in kooien, in Spanje zelfs nog meer dan 90 procent. Naar verwachting zullen de Zuid-Europese landen omschakelen naar een verrijkte kooi en kostprijs gedreven eieren produceren. Deze eieren vormen geen concurrentie op de afzetmarkt voor Nederlandse scharreleieren. Een land als Polen kan eventueel concurrerend worden, maar alleen als ze de kwaliteit van het ei verbeteren en ziektes als salmonella onder controle krijgen.

Controle EU

In Nederland zal er naar verwachting, net als in Duitsland nu het geval is, geen gedoogbeleid zijn voor het produceren in kooihuisvesting. De Europese Unie laat het aan de lidstaten zelf over om hierop te handhaven. Landen die het niet zo nauw nemen met het beleid kunnen door de EU op de vingers getikt worden, maar de vraag is of er daarna iets verandert. Alex Spieker van de NOP heeft er een zwaar hoofd in dat deze handhaving van de lidstaten afzonderlijk streng zal zijn en geeft aan dat deze kooieieren een concurrentievervalsing opleveren voor de industrie-eieren. In slechte tijden zal de prijs van deze 'illegale' kooieieren ook de prijs van de scharreleieren naar beneden halen. Veel scharreleieren die niet als tafelei verkocht kunnen worden, vinden de weg naar de industrie, waar het niet uitmaakt of het een scharrelei is of niet. Dat de Zuid-Europese landen niet streng zullen handhaven en er valse concurrentie ontstaat, onderstreept ook Peter van Horne, econoom bij het LEI. Volgens hem loopt de Nederlandse legsector voorop in innovatie en productie van kwalitatief goede scharreleieren. Van deze koploperspositie heeft de sector goed gebruik gemaakt toen Duitsland per december 2009 vrij plotseling een verbod op kooihuisvesting invoerde. Het gemiddelde bedrijfsinkomen was in dat jaar met 233.000 euro recordhoog. Dit blijkt uit een rapport dat het LEI in december 2010 publiceerde. Wel heeft de sector te maken met extra kosten voor dierrechten en mestafzet ten opzichte van concurrerende landen in Europa. In 2010 zal volgens het LEI het inkomen naar verwachting dalen naar 70.000 euro per bedrijf.

van de sector, maar dat die ook door moet gaan met marktgericht produceren. Hij haalt het voorbeeld van de Rondeel-eieren aan, waarvan de afzetprijzen fluctueert met de voerprijs, zodat ondernemers een faire prijs krijgen voor hun producten.